

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

An, ab observandis iis, quæ alias deberet Excommunicatus observare?
parag. 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

§. II.

An metus gravis damni causet ab observandis illis, quæ alias deberet Excommunicatus observare.

1. **H**IC sane opportunum sortitur locum ad dubitatio illa. An sicuti metus gravis excuset ab incurfu Excommunicationis: ita etiam observantia illius? Claritatis gratia figuremus casum.

2. Titius Sacerdos incidit in Excommunicationem latae sententiæ; quare, si is Sacerdos celebret, etiam si per actum contritionis statum gratiæ acquisiverit, incurset in Irregularitatem, ut certum est, & suo loco dicemus. *a* Porro accidit, ut quidam Princeps compulerit illum, metu gravi ad celebrandum; (atque, ut suppono, propter dicta paragraphi, præced. non in contemptum Ecclesiæ) ipse autem ejusmodi coactus metu celebraverit, contraxitne Irregularitatem?

3. Figuremus, & casum alium. Cajus excommunicatus vitandus cogitur per metum gravem, & non in contemptum Ecclesiæ, ut audiat sacrum, utque communicet in Divinis, Humanisque; atque illa agat, quæ ab Ecclesia prohibentur Excommunicato, peccatne, & poenas contentas in ea prohibitione contrahit?

4. Figuremus, & Tertio sic. Sejus Sacerdos, & Confessarius percussit publice Clericum, suadente Diabolo; unde certo incurrit in Excommunicationem, & est vitandus, suspensus, vel amissa jurisdictione necessaria ad absolvendum; ipse tamen compulsus metu gravi incusso à nescio quo, poenitentiam absolvit? & quærit in præsentia, an licite, & valde illum tunc absolverit, quando non observavit id, quod excommunicatus observare debebat, ne scilicet impedita, vel amissa jurisdictione uteretur.

5. Respondeo, in duobus casibus primis Titium, & Cajum excommunicatos, etiam vitandos; *b* excusatos fuisse; priorem quidem, ab incurrenda irregularitate, posteriori vero ab incurrendis his poenis, ut etiam à peccato, quantum est ex vi excommunicationis, qua erat affectus, ita plures apud Leandrum. Ratio est ducenda ex dictis, quia

existente gravis mali periculo, Ecclesiæ præcepta (ipsa eadem sic volente) non urgent.

6. In tertio autem casu aliqui cum Hurtado *a* existimant, illam Absolutionem, non solum fuisse invalidam, sed etiam fuisse illicitam, ex duplici capite. Primo, quia Sacerdos non observavit id, quod de jure naturæ est, ut nemo utatur jurisdictione, qua caret. Secundo, quia non observavit Ecclesiæ præceptum prohibentis, ne quis excommunicatus vitandus jurisdictionem exerceat. Sed nos sequimur alios cum Alphonso *b* de Leone probabilius docentes, ejusmodi Absolutionem, fuisse quidem invalidam, & illicitam, sed illicitam solum ex priore, non autem ex posteriore capite præcepti Ecclesiæ; quia hoc non obligat in illo metu; ut dictum est.

An metus infamiae excuset ab Observatione Conjurarum.

7. Quæres. Doctrina hæc hactenus allata potestne extendi ad casum, in quo quis timet incurtere notabilem infamiam, seu notam, excommunicationem observando? Si Parochus v. g. sit occulte Excommunicatus (idem dic, si sit suspensus, Irregularis Interdictus.) Et, nisi celebret, timeat, ob abstinentiam à celebrando, infamari se notabiliter, suumve peccatum manifestari; potestne celebrare sine peccato contra obedientiam debitam Ecclesiæ prohibentis Excommunicato, ne sacrum sub poena Irregularitatis celebret, & sine incurfu in dictam Irregularitatem?

8. Respondeo, Hunc, ne peccet contra reverentiam debitam Sacrificio, & Sumptioni Eucharistiæ, debere esse in statu gratiæ, saltem per contritionem, si ipsi deest copia Confessarii, jam omnes scimus: sed quoad poenas ab Ecclesia impositas. Dico, illam doctrinam, etiam ad casum hunc extendi, unde dictum Parochum non peccare contra Obedientiam Ecclesiæ, neque Irregularitatem incurtere, idque in utroque foro. Ratio est, quia periculum notabilis infamiae, seu iacturæ bonæ famæ est periculum gravis mali, ut merito docent plurimi cum Suario, *c* aliisque, quibus addi Sà *d* sic docentem, Excommunicatus occultus potest, ad vitandam scandalum,

a Gaff. Har de Cens. diff. 23. n. 101.

b Alph. de Leone de Cens. res. 2. n. 433.

c Suar. d. 6. de Cens. sec. 3. nu. 13. &

d. 11. sec. 1.
n. 4. Io. Sā.
chez in Jel.
d. 32. n. 2.
Pasq. cēt. 3.
q. 28. mul-
tes citans.
Vors. sr. 8.
q. mo. 28. n.
6. Auil. p. 2.
c. 6. d. 8. d. 5.
Lellan. V.
irregul. v.
55. Et V.
Excommū.
n. 7. Bauni
in casibus
singul. f.
mibi 279.

b Sa. V. Ex-
commun.
n. 7.

lum, vel gravem iacturam, Missam audire, & celebrare, nec fiet Irregularis. Hæc Sab. Verum addenda omnino sunt duo necessaria documenta.

9. Nam Primò, præter statum gratiæ, cuius iam meminimus, octavo debet interim, adhibere omnem diligentiam moralem, qua procuret Absolutionem, vel Dispensationem.

10. Secundo Intelligat ejusmodi Censuratus tot actiones prohibitas licere ipsi tunc exercere, tot v. g. Missas celebrare, quot factis sunt, prudentis arbitrio, ad vitandam infamiam? imò intelligat, etiam ipsi incumbere curam inveniendi modum diminuendi, quantum, sine gravi incommodo potest, actiones prædictas, prætexendo v. g. morbum, peregrinationes, occupationes urgentes, &c. vel transmigrando, si potest, in locum alium, &c. Ratio est manifesta; quia solum eam licentiam ipse habet, quando urgetur periculo gravi: At gravi periculo non urgetur, qui ejusmodi remediis, sine gravi suo incommodo potest uti.

CAPUT III.

Explicantur aliqua de Excommunicatis vitandis.

Cum multa dicant Doctores de Excommunicato Vitando, id est, nominatum denunciato, deque Publico percussore Clerici, hæc aliqua pauca breviter explicanda sunt de hac materia. Sunt autem tria.

Primum, Quid requiratur ad prædictam Denuntiationem constituendam?

Secundum, An denunciatus nominatum in uno loco sit alibi vitandus?

Tertium, Quidnam præstabit certitudinem moralem, te esse Excommunicatum, vel denunciatum, vel absolutum, ut scilicet quis tibi debeat, vel non debeat communicationem denegare?

§. I.

Quid requiratur ad prædictam Denuntiationem legitime expediendam?

1. **V**T sit quis Excommunicatus, ac nominatum denunciatus, non est satis sen-

tentia Judicis, per quam aliquis Excommunicatur, nec sufficit ejusmodi Judicis sententia per quam declaratur quis commisisse delictum cui est annexa Excommunicatio, sed debet insuper à Judice fieri denunciatio, seu declaratio, seu publicatio, quod is, de quo agitur, incurrit jam de facto in Excommunicationem. Quæ publicatio fit; tum, ut ab omnibus sciatur, quis ille sit, qui vitandus erit, tum, ut ipse denunciatus rubore suffundatur, & ad resipiscentiam exciteretur.

2. Quando igitur ad ejusmodi Denuntiationem est deveniendum, debet præcedere monitio partis, secus, regulariter, erit injusta, & invalida, deinde debet à Judice per suum Notarium fieri de more scriptura continens nomen proprium, & cognomen Excommunicati, vel talia signa, ut de eo individuo omnibus constet, & continens etiam causam, propter quam is sit Excommunicatus, ac denique ejusmodi scriptura assignanda erit in loco publico, ut solet communiter fieri; nam tunc talis certa, individuaque persona Excommunicata, erit nominatum denunciata, atque ab omnibus vitanda. Prædictæ scripturæ, quam Cedulae vocamus, non debent addi picturam, per quam appareat Excommunicatus inter Dæmones, monet Pius Quintus. Et in sententia anathematis non debent adhiberi duodecim Sacerdotes, circumstantes Judicem, tenentes in manu cereos accensos, quos in fine in terram projiciant, pedibusque conculcent, declaravit Sacra Congregatio.

3. Dixi (regulariter) quia in criminibus, quæ ipso jure connexam habent Excommunicationem, & crimen sit notorium, non necessarium debere præcedere monitionem, seu citationem, docent non ignobiles à Doctores. Ego sum Auctor Judicibus, ut semper eam præmittant, tum ad tollendas lites, tum ad majorem securitatem validitatis sententiæ.

4. Eosdem etiam admoneo, ut, si Reus se Tribunali sistat, crimen fateatur, satisfactionemque offerat, omnino illum non denuntient; tunc enim eum non potuerunt juste denuntiare, quia totum negotium Excommunicationis, ejusque denuntiationis est in medicinam contumacia Rei. Si ergo ipse illam deponit, injustè amplius vexaretur, si cuti injustè excommunicaretur de facto ille, cui intimata est Excommunicatio ferenda, si se Ec-